

معماری منظر مدرن بازتابی از جلوه های باغ ایرانی، با نگرش ویژه به چهار باغ ایرانی

اکبر شرف زاده^{۱*}، فرهاد فتوحی^۲، آرمین غلامی حقیقی فرد^۳

^{۱*} دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بین الملل قشم. شماره تماس:

milad.sharafzadeh@yahoo.com

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بین الملل قشم. fotouhi.farhad@yahoo.com

^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بین الملل قشم. En.arminhaghighi@gmail.com

چکیده :

معماری منظر مدرن را هنر ترکیب تغییرات سطح زمین که در اثر عوامل طبیعی، جهت ساختن فضای خارجی مطلوب انسان به وجود می آیند می دانیم، که عناصر آن سرشار از رویکردهای متفاوت معمارانه است که شامل تناسبات، تضادها، تقارن و سایر پارامترها می باشد، که الگوهای باغ ایرانی با تاریخ درخشان خود به عنوان یکی از بهترین الگوهای منظر سازی و محصول تعامل سازنده انسان ایرانی در مواجهه با طبیعت است. به وضوح به چشم می خورد که اکثر این باغ های ایرانی دارای الگوهای چهار باغ به عنوان مشهورترین و کهن الگوی شکل گیری باغ ایرانی می باشد و پیوندی ناگسستنی را شامل می شود، این موضوع در عین حالی می باشد که با رعایت این الگو، باغ های ایرانی دارای تنوع و گوناگونی نیز هستند که ناشی از توجه به شرایط اقلیمی منطقه و پاسخگویی به نیاز های جامعه است. از سویی نیز می توان ابعاد مختلف پایداری را در باغ ایرانی مشاهده کرد. در این پژوهش با روش مطالعات کتابخانه ای و با رجوع به اسناد و مدارک مربوطه معماری و الگوهای ساخت و عناصر تشکیل دهنده باغ های ایرانی

با الگوی چهار باغ و معماری منظر مدرن تحلیل گشته و باغ ایرانی به عنوان خواستگاه و ریشه معماری منظر مورد بحث قرار می گیرد.

واژه های کلیدی: باغ ایرانی، معماری منظر، چهار باغ، اقلیم، طبیعت

مقدمه:

باغ ایرانی عبارت است از محدوده ای محصور با دیواری، به عنوان مرز مابین عرصه داخل و خارج و همچنین ایجاد سایه و رطوبت که نهایتاً فضای فرح بخش را نسبت به محیط گرم پیرامون خود را به وجود آورد (مسعودی ۱۳۸۲: ۱۰۴).
گیاه، آب و ابنیه در نظام معماری مشخصی با یکدیگر تلفیق شده و محیطی مطلوب، ایمن و آسوده را برای انسان سبب می شوند.
(شاهچراغی ۱۳۸۹: ۴۱).

که در مورد علل شکل گیری باغ ایرانی و هندسه خاص آن عواملی مختلف ذکر گردیده است:

- تقدس عناصر یا جهات اربعه: شکل گیری کهن الگوی چهار باغ و به تبع آن هندسه راست گوشه
 - باغ تمثیلی از بهشت و تلاشی جهت بازسازی بهشت آرمانی بر روی زمین
 - وجه اقتصادی و باروری باغ ایرانی
 - باغ به عنوان عامل استقرار موقت و دائم
 - دلایل اقلیمی و نیاز به وجود باغ در سرزمین خشک ایران و پناه بردن به طبیعت باغ به عنوان ابزاری برای نمایش قدرت حاکم
 - باغ پدیده ای آئینی به عنوان معبد و مکان حضور خداوند
- هر کدام از عوامل یاد شده جنبه ای از علل وجودی باغ ایرانی را مورد بررسی قرار می دهند که برخی ناشی از اساطیر می باشد و ریشه دقیق آن مشخص نیست.